

انقلاب اسلامی

رسالت ما در چهلمین سالگرد

سخن سردبیر

می‌دانیم که این یک برداشت ساده و بی‌پشتوانه است که فکر کنیم با تشکیل حکومت اسلامی، حتی توسط حضرت رسول اکرم (ص) و امام امیرالمؤمنین (ع)، شیطان از توطئه‌ها باز می‌ماند و نفس اماره مسئولان و مردم مهار می‌شود و هر کس با آرامش به کار خود می‌پردازد. قرآن کریم بیانگر بسیاری از توطئه‌هاست که در زمان حکومت رسول خدا در مدینه، توسط اطرافیان ایشان چیده می‌شد و خداوند با نزول وحی، آن‌ها را به آن حضرت اطلاع می‌داد. در دوره حکومت امیرالمؤمنین نیز مشکلات بزرگی پیش آمدند که سبب دوری تدریجی افراد از امام و اطاعت نکردن از ایشان شدند. از این‌رو، هر یک از ما به‌عنوان مسلمان وظیفه داریم با روش‌های علمی و عقلانی، نظام اجتماعی خود را از انحرافات حفظ و به ماندن آن در مسیر اسلام کمک کنیم.

نیز در همین زمان، حاکمان آمریکا در حال انجام پیچیده‌ترین عملیات سیاسی، اقتصادی و روانی علیه کشور ما هستند.

در عین حال در همین زمان، کشور ما توانسته است یکی از بزرگ‌ترین تهدیدهای عصر حاضر علیه هویت اسلام و تشیع و امنیت کشور را مهار کند و به یکی از موفقیت‌های بزرگ نائل شود. همکاران گرامی، نشانه زنده بودن هر انقلاب و نهضت اجتماعی و مؤثر بودن آن در صحنه‌های جهانی، گستردگی عملیاتی است که مستکبران و سلطه‌گران علیه آن نهضت انجام می‌دهند و وسعت هزینه‌های مالی و سیاسی و فرهنگی و نظامی است که برای انجام این عملیات می‌پردازند. دوستان عزیز، نهضت اسلامی و انقلاب ما،

انقلاب اسلامی و نظام منبعث از آن، با همه فراز و نشیب‌هایش وارد چهل و یکمین سال حیات خود شده است. راقم این سطور که با تولد جمهوری اسلامی در مهرماه ۱۳۵۸ وارد آموزش و پرورش شده است، خاطرات فراوانی از معلمی خود در این سال‌های سرشار از حادثه و افتخار دارد که در جای خود عبرت‌آموزند. سؤال متعارف و معمولی که در هر سالگرد انقلاب طرح می‌شود، این است که دستاوردهای انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن چه بوده است؟

این سؤال سؤال دقیقی نیست. سؤال دقیق‌تر این است که مردم ایران، از مسئولان نظام گرفته تا کارگران و کشاورزان و معلمان و دانشگاهیان، هر کدام به میزان مسئولیت و دایره اختیارات و توانایی‌های خود، برای پیشبرد اهداف اسلام و جامعه اسلامی ایران تا چه مقدار به مسئولیت خود، به درستی عمل کرده‌اند.

با انقلاب اسلامی و خروج از حکومت استبدادی وابسته و ورود به جمهوری اسلامی، از جانب خداوند، امانتی به ما مردم ایران سپرده شد، که البته ابتدا مسئولان نظام و پس از آن آحاد مردم عهده‌دار حفظ این امانت و انتقال سالم آن به نسل‌های آینده‌اند. این نکته نیز پوشیده نیست که انقلاب اسلامی و نظام برخاسته از آن، مانند هر پدیده دیگر اجتماعی، یک تکیه تدریجی دارد که در این مسیر دستخوش چالش‌ها، آسیب‌ها و شکست‌ها می‌شود و در مقابل به موفقیت‌ها و پیروزی‌هایی می‌رسد.

به‌طور مثال، هم‌اکنون که این مقاله نوشته می‌شود، جامعه با یک بحران اقتصادی مواجه است که وضع معیشت مردم را سخت کرده و به طبقات محروم آسیب رسانده است.

همچون سایر انقلاب‌ها، چه مذهبی و چه غیرمذهبی، بافاصله گرفتن از زمان انقلاب، در درون نیز به آفات و بیماری‌هایی دچار شده است؛ مانند: اشرافیت‌زدگی؛ تلاش برای کسب قدرت یا تثبیت آن به هر قیمت؛ ایجاد فاصله میان مسئولان و مردم؛ مقدم شدن منفعت شخصی بر مصلحت اجتماعی؛ تنگناهای اقتصادی.

به نظر می‌رسد، عمیق‌ترین معضل پیش روی کشور ما کارآمدی اندک نظام تعلیم و تربیت و فاصله زیاد میان غایات قصد شده در برنامه‌ها و نتایج به دست آمده از اجرای آن‌ها در سه دهه اخیر آموزش و پرورش است. به نظر این جانب، اهم مشکلات و چالش‌های حوزه‌های دیگر، از جمله سیاست، اقتصاد، فرهنگ عمومی و نظام خانواده، به کارآمدی اندک نظام تربیتی که زیربنایی‌ترین بخش حکومت اسلامی است، برمی‌گردد و لازم است زعمای نظام، تدبیری همه‌جانبه برای ارتقای کیفی نظام تربیتی ببیندیشند تا آسیب‌های بخش‌های دیگر نیز به تبع آن کاهش یابد و یکی دیگر از پیروزی‌های درخشان کشور ما رقم بخورد.

البته، به تفاوت‌های بزرگ آموزش و پرورش نظام اسلامی با آموزش و پرورش قبل از انقلاب اذعان داریم و از بابت این نعمت بزرگ سپاس‌گزار خداوند هستیم.

اگر وضع همین درس دینی و قرآن را دوره‌های قبل و بعد از انقلاب با یکدیگر مقایسه کنیم، می‌بینیم که چه تحولات مهمی در آموزش و پرورش ما رخ داده است. اصولاً قبل از انقلاب آموزش قرآن و درسی به نام درس قرآن وجود نداشت. بعد از انقلاب درس قرآن، مستقل از درس دینی، ابتدا از سال سوم دبستان و سپس از سال اول وارد برنامه‌های درسی شد و دانش‌آموزان متوجه شدند که آموختن قرآن یکی از ارکان تعلیم و تربیت در کشور ماست.

همچنین، مسابقات قرائت، حفظ و فهم آیات در آموزش و پرورش آغاز شد و ایران به یکی از کانون‌های اصلی مسابقات قرآنی تبدیل شد. قرآن به صحنه جامعه و زندگی آمده و ده‌ها ترجمه از آن ارائه شد. در دوران دفاع مقدس، قرآن انیس رزمندگان بود و معمولاً هر کدام یک قرآن کوچک در جیب خود داشتند. هر رزمنده‌ای که شهید می‌شد، غالباً یک قرآن همراهش بود.

این توجه به قرآن همچنان ادامه دارد. یکی از شهدای مدافع حرم، شهید **مصطفی نبی‌لو** که

وصیت‌نامه‌اش را در همین شماره می‌خوانید، در دوره حضور در جبهه‌های سوریه علیه تروریست‌ها و تکفیری‌ها، ۶۰ بار قرآن را دوره کرده بود.

اکنون مجال بیان تفاوت‌ها نیست. اما شما عزیزانی که تحلیلی از وقایع دوره پهلوی اول و دوم دارید، می‌توانید حدس بزنید که اگر انقلاب اسلامی رخ نمی‌داد، ما اکنون در چه شرایط سیاسی و فرهنگی و حتی عقیدتی بودیم. رژیم‌های سال ۱۳۱۴ برداشتن حجاب را اجباری کرد، در تمام دهه‌های ۴۰ و ۵۰ مانع ورود چادر و پوشش درست دختران در مدرسه‌ها می‌شد، اردوهای مختلط دانش‌آموزی در نقاط مختلف ایران برگزار می‌کرد، به جای کتاب قرآن از کتاب انقلاب سفید و به جای تحلیل از پیامبر و ائمه از شاهان تحلیل می‌کرد، در دهه ۵۰ در جشن هنرها و سینماها اعمال خلاف اخلاق را به نمایش می‌گذاشت، در «شو»ها و انتخاب زن سال، نمونه یک زن غربی را برای دختران و زنان ما تبلیغ می‌کرد، و در پیمان‌های منطقه‌ای و سیاسی و نظامی تابع صد در صد آمریکا بود، این رژیم اگر به بقای خود ادامه می‌داد و برنامه‌های بعدی استعمار را اجرا می‌کرد، نه تنها چیزی از درسی به نام دینی و قرآن در آموزش و پرورش باقی نمی‌گذاشت، بلکه ایران را به کشوری لائیک و بدون مذهب تبدیل می‌کرد. خوب است در این زمینه به برخی از کشورهای همسایه نظری بیاندازیم.

به سخن اصلی خود بازگردیم. برای اینکه بتوانیم در دهه پنجم انقلاب اسلامی بر «فراز»ها بیفزاییم و از «تشیب»ها بکاهیم، نیازمند آموزش و پرورشی هستیم که بر صدر همه برنامه‌های دولت و نظام نشسته باشد و ارتقا و تحول در آن به گفتمان اصلی نظام تبدیل شده باشد.

در همین جا به وزیر محترم و شورای عالی آموزش و پرورش پیشنهاد می‌کنیم، یک ارزیابی دقیق از وضعیت فعلی دانش‌آموزان در مؤلفه‌های مهم تربیتی که جزو اهداف سند تحول هستند، به عمل آید و به صورت کمی یا کیفی اعلام شود که دانش‌آموزان، مثلاً در میزان مطالعه کتاب‌های غیردرسی، میزان توجه به نماز، میزان توجه به صداقت و راستی، میزان توانایی در ریاضیات و میزان علاقه‌مندی به حجاب، در چه موقعیتی هستند. سپس با برنامه معین اعلام شود که در پنج یا ده سال آینده در چه موقعیتی قرار خواهند گرفت. عملی شدن این پیشنهاد امکان ارزیابی عملکرد مسئولان و برنامه‌ریزان و اصلاح روش‌ها را فراهم خواهد کرد.

پی‌نوشت

۱. قابل ذکر است، اولین کشف حجاب در ایران در سخنرانی بدون روبنده **فروغ العیسی** بهایی و برداشتن حجاب در محافل و همچنین در دربار ناصرالدین شاه قاجار اتفاق افتاد.